

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพทยา 2

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกงเขิน จังหวัดขอนแก่น

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกงเขินมีพื้นที่ติดต่อกับอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ ซึ่งแต่เดิมพื้นที่นี้เป็นสวนเกษตรของชาวบ้านที่ขอเช่าพื้นที่จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเรียกว่า “โนนกกสวก” ด้วยพื้นที่ดังกล่าวมีทัศนียภาพที่สวยงาม เป็นเทือกเขาแบบหินลูกช้างตามธรรมชาติ จึงทำให้เกิดเป็นชายหาดทรายลาดลงไปติดน้ำ และเมื่อมองไปบริเวณชายหาดจะเห็นผืนน้ำขนาดใหญ่ โดยมีอุทยานแห่งชาติน้ำพองเป็นฉากหลัง ซึ่งบริเวณชายหาดนี้เหมาะแก่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง

วิถีใหม่

ในปี พ.ศ. 2540 อบต.หนองกงเขินได้ดำเนินการพัฒนาบริเวณริมอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวภายใต้ชื่อ “พทยา 2” เพื่อส่งเสริมให้เกิดแหล่งท่องเที่ยวในตำบลและสร้างงานสร้างรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่น

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. อบต.หนองกงเขินดำเนินการขอใช้พื้นที่เป็นการชั่วคราวในโครงการ “พทยา 2” จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ในปี พ.ศ. 2540 เป็นเนื้อที่ประมาณ 27 ไร่ ในเขตที่ดินของอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ บริเวณบ้านหนองกงเขิน ต่อมาในปี 2543 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยให้เช่าพื้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์เพิ่มเป็น 46 ไร่
2. อบต.หนองกงเขินร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ทำการปรับปรุงทัศนียภาพในแหล่งท่องเที่ยว “พทยา 2” และก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ สวนหย่อมในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว
3. ในปี 2541 อบต.หนองกงเขินดำเนินการจัดระเบียบผู้ประกอบการ โดยจัดสรรพื้นที่ร้านค้าในลักษณะโคกต่ำตามสัดส่วนประชากร และจับสลากให้มีการประกอบการคนละ 1 ประเภท ถ้าไม่สามารถดำเนินการได้ให้คืนสิทธิให้กับ อบต. รวมทั้งจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน ตั้งแต่ ถนนทางเข้า ไฟฟ้าน้ำประปา ถึงขยะ
4. อบต.ได้กำหนดค่าบำรุงพื้นที่จัดทำร้านค้า
 - ในปี 2541 กำหนดอัตราค่าบำรุงร้านค้าละ 500 บาทต่อเดือน
 - ในปี 2545 กำหนดอัตราค่าบำรุงลดลงเหลือเพียงร้านค้าละ 300 บาทต่อเดือน
5. อบต.หนองกงเขินร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอภูเวียง จัดอบรมผู้ประกอบการร้านอาหาร ปีละ 2 ครั้ง ตามนโยบาย Clean Food Good Taste รวมทั้งมีการตรวจสอบเพื่อพิจารณารับรองความสะอาดของอาหารทุกปี
6. ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว “พทยา 2” โดยขอความร่วมมือกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและออกข่าวทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน 1. กรมโยธาธิการจัดสรรงบประมาณสำหรับสร้างถนนลาดยางเข้าชายหาด

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: ภูเวียง

จังหวัด: ขอนแก่น

ประชากร: 5,981 คน

พื้นที่: 52.2 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

“พหุ 2”

2. สำนักงานพัฒนาชุมชนสนับสนุนในการดำเนินการก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์จำนวน 500,700 บาท
3. เงินสนับสนุนของ อบต.หนองกงเขินในการสนับสนุนโครงการ “พหุ 2”
 - ปี 2543 สำหรับปรับปรุงซ่อมแซมถนนลูกรังภายในแหล่งท่องเที่ยว “พหุ 2” เป็นเงิน 38,800 บาท และโครงการจัดเหม้าทำปายนอกเส้นทางมา “พหุ 2” เป็นเงิน 17,925 บาท
 - ปี 2544 สำหรับปรับปรุงซ่อมแซมสถานที่จอดรถเป็นเงิน 102,000 บาท
 - ปี 2545 สำหรับปรับปรุงชายหาด เป็นเงิน 69,900 บาท และขยายไฟฟ้าแรงต่ำและไฟฟ้าสว่างเป็นเงิน 168,204 บาท
 - ปี 2546 สำหรับปรับปรุงถนนจากหมู่บ้าน (หมู่ 1) ถึง “พหุ 2” เป็นเงิน 52,600 บาท และก่อสร้างร้านค้าพัฒนา 2 (สร้างเป็นรูปแบบเดียวกันเพื่อให้ผู้ประกอบการเช่า) เป็นเงิน 58,100 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. อาคารเอนกประสงค์	จำนวน 1 หลัง
2. สวนหย่อม	1 แห่ง
3. ร้านค้า	23 ร้าน
4. ถังขยะ	50 ถัง

บุคลากร

1. เจ้าหน้าที่อบต. ทำหน้าที่เก็บค่าบำรุงพื้นที่จากผู้ประกอบการเป็นรายเดือน เช่น ผู้ประกอบการห้วยยาง รม ร้านค้า เรือ เป็นต้น
2. จ้างเหมาผู้ดูแลความปลอดภัยและเก็บขยะ

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ตุลาคม-ธันวาคม 2540	-ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการพัฒนาริมอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว “พหุ 2” -ประสานงานกับผู้อำนวยการโรงไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เพื่อทำหนังสือสัญญาให้ อบต.เป็นผู้ดูแลบริหารพื้นที่เนื้อที่ประมาณ 27 ไร่ ในเขตที่ดินของอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ โดยเสียค่าเช่าเป็นรายปี ปีละ 540 บาท -การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้ส่งเจ้าหน้าที่มาสำรวจพื้นที่ร่วมกับ อบต.และได้ร่วมมือจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมเขต 6 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร่วมกันวางแผนผังวางแผนเขตจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็นโซนร้านค้า โซนร่มชายหาด โซนห้วยยางเล่นน้ำ	-อบต. หนองกงเขิน/การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย/สำนักงานสิ่งแวดล้อมเขต 6/ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดห้วยขนอนแก่นพอ.
7 มีนาคม 2541	-การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ใช้พื้นที่อย่างเป็นทางการตามเงื่อนไขของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในเขตที่ดินของอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ เพื่อจัดทำเป็นแหล่งท่องเที่ยว “พหุ 2”	-อบต. หนองกงเขิน/การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย/สำนักงานสิ่งแวดล้อมเขต 6/ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
ปลายเดือนมีนาคม	-ประชุมเกี่ยวกับการดำเนินการปรับปรุงพื้นที่และ	-การไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ/อบต.หนองกงเขิน

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
2541	คัดสรรผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมโครงการ	-อบต.หนองกงเขิน/ผู้นำชุมชน/ประชาชน
ต้นเดือนเมษายน 2541	-ทำสัญญากับผู้ประกอบการร้านค้า โดยมีการทำสัญญาปีต่อปี	
พฤษภาคม 2541	-ดำเนินการจัดสรรพื้นที่โซนต่างๆ เช่น โซนร้านค้า โซนร่มชายหาด โซนห้วยยาง ให้กับราษฎรภายในตำบลในลักษณะโคเวตต้า ตามสัดส่วนประชากร และการจับสลากให้ประกอบการคนละ 1 ประเภท ถ้าไม่สามารถดำเนินการให้ให้คืนสิทธิให้กับ อบต. -ผู้ประกอบการดำเนินการสร้างสถานประกอบการร้านค้าของตนเอง -ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว "พิทยา 2"	-อบต. หนองกงเขิน / ผู้ประกอบการ -อบต.หนองกงเขิน,ผู้นำชุมชน , ประชาชน , ผู้ประกอบการร้านค้า
มีนาคม 2543	-ดำเนินการเปิดแหล่งท่องเที่ยวพิทยา 2 อย่างเป็นทางการ	
พฤษภาคม-มิถุนายน 2543	-ปรับปรุงซ่อมแซมถนนลูกรังภายในแหล่งท่องเที่ยวพิทยา 2	-อบต.หนองกงเขิน/การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
มิถุนายน-กรกฎาคม 2543	-จัดทำป้ายบอกเส้นทางมา "พิทยา 2"	-อบต.หนองกงเขิน/ผู้ประกอบการ ประชาชนในพื้นที่
เมษายน 2544	-ปรับปรุงซ่อมแซมสถานที่จอดรถ	-อบต.หนองกงเขิน.
มิถุนายน 2545	-ขยายไฟฟ้าแรงต่ำและไฟฟ้าสว่าง -ปรับปรุงชายหาด	-อบต.หนองกงเขิน
กุมภาพันธ์ 2546	-ขอเช่าพื้นที่จากการไฟฟ้าฯ เพิ่มขึ้นอีก เป็น 46 ไร่	-อบต.หนองกงเขิน
เมษายน 2546	-ก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ สวนหย่อม -จัดทำโครงการปรับปรุงถนนจากหมู่บ้าน (หมู่ 1) ถึงพิทยา 2 -จัดทำโครงการก่อสร้างร้านค้าพัฒนา 2	-การไฟฟ้าพลังน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ,อบต.หนองกงเขิน -อบต.หนองกงเขิน/การไฟฟ้า/กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

- อนุญาตให้ใช้พื้นที่ในเขตที่ดินของอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ บริเวณบ้านหนองกงเขิน เป็นเนื้อที่ประมาณ 46 ไร่

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น/สำนักงาน

- อบรมผู้ประกอบการร้านอาหาร และตรวจสอบเพื่อพิจารณารับรองความสะอาดของอาหารทุกปี

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สาธารณสุขอำเภอเวียง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย/ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น/ สำนักงานสิ่งแวดล้อมเขต 6

- ทำการประชาสัมพันธ์และสนับสนุนทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการปรับปรุงสถานที่ดังกล่าวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

- ให้การสนับสนุนในการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ (คพต)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่

- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ การสร้างถนนเข้า "พญา 2"

กรมโยธาธิการ

- ดำเนินกิจการร้านค้าในบริเวณที่ได้รับการจัดสรรให้

ผู้ประกอบการร้านค้า

- จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการสร้างถนนทางเข้าแหล่งท่องเที่ยว

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เนื่องจากในเขต อบต.หนองกงเดิมมีพื้นที่ติดกับเขื่อนอุบลรัตน์ ซึ่งมีลักษณะทัศนียภาพคล้ายชายหาด แต่ยังไม่มีการดำเนินการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
2. ประชาชนในตำบลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รายได้ขึ้นอยู่กับผลผลิตในแต่ละฤดูกาล ซึ่งไม่เพียงพอจากรายจ่าย ทำให้ชาวบ้านกลุ่มนี้มีความต้องการประกอบอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

หลังการดำเนินการ

1. การพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ตำบลหนองกงเดิมเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นปีละหลายหมื่นคน
2. ทำให้เกิดการสร้างงานให้กับประชาชนกลุ่มที่ต้องการอาชีพเสริม และกลุ่มที่ยังคงว่างงานอยู่ได้มีงานทำ โดยปัจจุบันมีผู้ประกอบการประมาณ 200 รายประกอบอาชีพต่างๆ ดังนี้
 - ร้านค้าอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 23 ร้าน ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยประมาณวันละ 300 บาท
 - ให้บริการเช่ารถและเก้อชายหาด จำนวน 55 ชุด ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยประมาณวันละ 150-200 บาท
 - ให้บริการห้วยยางเล่นน้ำ จำนวน 23 ราย ซึ่งมีรายได้เฉลี่ยประมาณวันละ 100 บาท

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ถนนทางเข้าชายหาดพญา 2 ไม่สะดวก	1. กรมโยธาธิการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการก่อสร้างถนนทางเข้าชายหาดพญา 2
2. ผู้ประกอบการบางส่วนไม่ปฏิบัติตามระเบียบ	2. อบต. เชิญผู้ประกอบการมาพูดคุย โดย

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
	ขอรับรองให้คำนึงถึงผลประโยชน์ในระยะยาว แต่ถ้ามีการร้องเรียนอีกจะบอกเลิกสิทธิประกอบการ
3. นักท่องเที่ยวบางส่วนทิ้งขยะไม่เลือกที่	3. จัดวางถังขยะตามจุดต่าง ๆ และทำป้ายรณรงค์การทิ้งขยะให้ถูกที่

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนของอบต.หนองกงเขินและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ ในการตระหนักถึงศักยภาพประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จลงได้ด้วยดี
2. การบริหารจัดการอย่างดี ตั้งแต่การออกกฎเกณฑ์ให้ผู้ประกอบการปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง เพื่อความเป็นธรรมแก่นักท่องเที่ยว และความเป็นระเบียบเรียบร้อย
3. สิ่งสำคัญในการทำงานกับชุมชนหรือชาวบ้าน คือการร่วมแรงร่วมใจของทุกคนที่ต้องการสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เพราะแม้ว่าอบต.จะดำเนินโครงการ โดยมีการวางแผนหรือการเตรียมงานที่ดีอย่างไร แต่ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน โครงการนี้ก็จะสำเร็จไม่ได้

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

อบต.หนองกงเขิน ตั้งงบประมาณสำหรับปรับปรุงบริเวณโดยรอบ "พัทยา 2" ทุกปี และสร้างร้านค้าที่เป็นมาตรฐานจำนวน 24 ร้าน โดยย้ายจากร้านค้าชั่วคราวเดิมให้ห่างจากชายหาดมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการขยายพื้นที่บริเวณชายหาดให้กว้างยิ่งขึ้น รวมทั้งปลูกต้นไม้ริมถนน เพื่อความสวยงาม

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

แนวคิดนี้พร้อมที่จะถ่ายทอดไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งมีโครงสร้างการจัดสวัสดิการแก่ประชาชนในชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน หากแต่มีเพียงผู้บริหาร ที่มีภาวะผู้นำและเข้มแข็งเอาจริงเอาจัง และมีกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่พร้อมจะให้การสนับสนุน และที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการคือ งบประมาณ ว่าสามารถจัดสรรงบประมาณให้กับกิจกรรมนี้ได้อย่างทั่วถึงหรือไม่

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายไสว ระพรหมมา
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกงเขิน
ที่อยู่ : ตำบลหนองกงเขิน อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ : (043) 211-630, (09) 9439-803, (043) 213-256

ชื่อ-นามสกุล : นายสุพจน์ ดอนมุงคุณ
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกงเขิน
ที่อยู่ : ตำบลหนองกงเขิน อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ : (043) 211-630, (06) 019-3264

ชื่อ-นามสกุล : นายบุญผด สุนทองห้าว
ตำแหน่ง : อดีตกำนัน อดีตประธานกรรมการบริหาร
หน่วยงาน : ตำบลหนองกงเขิน อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ :

(06) 241-9130

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2540

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	ตำบลหนองกงเขิน อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น 40150
ขนาดพื้นที่	52.2 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	2,384,660 บาท (ปีงบประมาณ 2540) 0.42% หมวดรายจ่ายงบกลาง 8.70% หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ 2.37% หมวดค่าจ้างชั่วคราว 24.90% หมวดค่าตอบแทน 10.96% หมวดค่าใช้สอย 0.46% หมวดค่าสาธารณูปโภค 8.31% หมวดค่าอุดหนุน 7.46% หมวดค่าครุภัณฑ์ 36.43% หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้ทั้งสิ้น	2,383,715 บาท (ปีงบประมาณ 2540) 38.92% หมวดภาษีอากร 2.15% หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ ใบอนุญาต 1.63% หมวดรายได้จากทรัพย์สิน 0.25% หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด 57.05% หมวดเงินอุดหนุนทั่วไป
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	3 คน ทั้งหมด 3 คน พนักงานท้องถิ่น
จำนวนประชากร	5,977 คน
จำนวนครัวเรือน	1,230 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	17,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	พื้นที่ตำบลหนองกงเขิน ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีธาดอาหารต่ำ และง่ายต่อการถูกกัดเซาะพังทลายโดยน้ำ ส่วนดินในพื้นที่ป่าปกคลุมที่มีความลาดชัน จะมีธาดอาหาร พืชสูง ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน มีโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง วัด/สำนักสงฆ์ 6 แห่ง สถานีอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง ที่ทำการไปรษณีย์เอกชน 1 แห่ง ประชากรส่วนใหญ่ประมาณ 90 เปอร์เซ็นต์ประกอบอาชีพ ทางด้านเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ปลูก อ้อย และมัน สำปะหลัง ส่วนที่เหลือทำประมงน้ำจืดและค้าขาย